

Motion till riksdagen 2021/22:2542

av **Patrick Reslow m.fl. (SD)**

Förutsättningar för en grundskola i världsklass

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk offentlig grundskola ska få statligt huvudmannaskap och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statligt övertagande av dysfunktionella skolor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ökad satsning på Skolinspektionen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna landsbygdsskolorna och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav för friskoleetablering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återinförda krav på inlämnande av registerutdrag vid anställning inom skolväsendet samt att detta även ska gälla chaufförer som kör skolskjuts, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkerställande av det fria skolvalet och att elever inte ska påtvingas allsidig social sammansättning under sin skolgång och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att närhetsprincipen ska tillämpas på så sätt att den elev som har minst avstånd mellan hem och skola alltid ska ha företräde till en skolplats i den närmast belägna skolan hos den kommunala huvudmannen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett läromedelsråd samt fastställa en lägstanivå för läromedelskostnad per elev och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en plan för digitalisering i skolan och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa central rättning av de nationella proven samt att utreda möjligheten till ankaruppgifter och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrade kunskapskrav för praktiska ämnen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt elevhälsa för att stävja elevers psykiska ohälsa och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värderingsstyrd slöjska förbjudas inom grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbildning i hedersproblematik ska vara obligatorisk fortbildning för skolpersonal i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samverkan mellan skola, föreningsliv och civilsamhälle samt främjande av generationsöverskridande möten och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Barn- och elevombudet ska avskaffas och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell språkkravmodell för pedagogisk skolpersonal och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra fördelning av arbetsuppgifter genom satsning på fler vuxna i skolan och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvecklingsmöjligheter för lärare och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett fortbildningssystem som harmonierar med den pedagogiska personalens karriärsystem och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studieskuldskrivning för glesbygdslärare och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slopat karensavdrag för lärare och fritidspedagoger och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa anmälningsplikt gentemot Skolinspektionen för skolor som bedriver en konfessionell inriktning och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillvägagångssätt vid konfessionell inriktning och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolinspektionen ska handha godkännande och tillsyn av fritidshem med konfessionell inriktning och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad roll för fritidspedagoger och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka personaltätheten på fritidshemmen och införa ett tak för antalet barn per fritidspersonal och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheter till läxhjälp inom fritidshemsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolan är vid sidan av familjen oerhört viktig för barns och ungdomars utveckling och ska utgöra en positiv lärande- och vistelsemiljö. Detta ställer höga krav på ordning, trygghet och en god arbetsmiljö för både skolpersonal och elever. Vissa förutsättningar krävs för att skolan ska lyckas med sitt uppdrag.

Kommunernas ekonomi har under en längre period satts under mycket hård press. Ett statligt övertagande av huvudmannskapet för grundskolan framstår som allt mer nödvändigt. Skolinspektionen behöver mer resurser för fler inspektioner och för övertagande av dysfunktionella skolor. Vi är positiva till friskolor men ställer krav vid etablering.

Beslutet om lättvindig hantering av registerutdrag ska rivas upp och krav på inlämnande vid anställning ska återinföras för att stärka elevers trygghet. Det fria skolvalet ska säkerställas och inga elever ska påtvingas allsidig social sammansättning. De elever som har närmast väg ska alltid ha förtur vid placering i kommunal skola.

Läromedelsråd ska inrättas som garant för högkvalitativa, neutrala och faktabaserade läromedel. En nationell plan för digitalisering behövs och även digitala läromedel ska undergå läromedelsrådets granskning. Central rättning av nationella prov ska bli regel för att underlätta för lärare, stävja betygsinflation samt främja en rättvis hantering.

Kunskapskraven för praktiska ämnen ska avteoretiseras så att praktisk färdighet och talang uppvärderas. Elevhälsan behöver förstärkas för att kunna möta och hjälpa de elever som har psykisk ohälsa. Barn ska inte diskrimineras eller sexualiseras och därför behövs ett förbud mot värderingsstyrd slöja i skolan. Skolpersonal i utsatta områden ska få fortbildning i hedersförtryck.

Mer personal behöver anställas i skolan så att lärarna huvudsakligen kan ägna sig åt sitt kärnuppdrag. Ett nytt karriärsystem behövs som erbjuder lärare fler utvecklingsmöjligheter, och språkkrav behöver införas för all skolpersonal. Ett fortbildningssystem som synkroniserar med vårt karriärlärarsystem ska införas. Barn- och elevombudet, som idag inverkar hämmande på skolpersonalens upprätthållande av ordning, ska avskaffas.

En levande landsbygd kräver värnande av dess skolor. Medel ska kunna erhållas vid tillfälliga svackor i elevunderlaget för att förhindra att skolor läggs ned, och studieskuldssavskrivning föreslås för lärare som väljer att arbeta i glesbygdsskolor.

Anmälningsskyldighet måste föregå all konfessionell inriktning på skolor, och de konfessionella inslagen ska förläggas innan eller efter skoldagen. Konfessionella fritidshem ska underställas Skolinspektionens godkännande och tillsyn, vilken företrädesvis ska ske genom oanmälda besök.

Vi önskar mer personaltäthet på fritidshemmen och en utökad roll för fritidspedagoger.

Sammantaget utgör våra förslag bättre förutsättningar för en grundskola i världsklass.

Staten som huvudman för skolan

1. Den svenska skolan är en nationell angelägenhet och utgör en omfattande del av den svenska välfärden. Grundskolan ska därför ha staten som huvudman så att alla skolor får mer enhetliga förutsättningar för sin verksamhet och för att hålla jämn och hög

kvalitetsnivå. Det förbättrar även utgångspunkterna för kontroller, uppföljning och återkoppling samt kan även medverka till återupprättande av statusen för skolan i stort och för lärarprofessionen. Sverigedemokraterna har drivit frågan om ett statligt huvudmannaskap för skolan under lång tid. Regeringen har tillsatt en utredning kring förutsättningarna för statligt huvudmannaskap. Vi kommer att fortsätta att yrka på statligt huvudmannaskap för grundskolan till dess att statligt huvudmannaskap är ett faktum.

Den svenska skolan kommunaliserades 1991 med decentralisering som syfte, men staten skulle fortfarande ange de mål som skulle uppnås och utföra kontroller av måluppfyllelse. Kommunaliseringen fick i själva verket katastrofala följder med sjunkande måluppfyllelse och varierande kvalitet. Dessutom har detta byggts på med en ökad oreda med hot, våld, otrygghet och bristande studiero och på många skolor en oklar uppfattning om vad som gäller för upprätthållande av ordningen. Ovanpå detta har det skett en tanklös migration till Sverige, vilket medfört en snabbt ökande elevkull i många skolor där resurser inte funnits för att ta hand om skolans uppgifter i takt med förändringarna.

För att få en skola av likvärdig hög kvalitet, och klara de problem som dagens skola står inför, så behövs ett statligt huvudmannaskap med ett tydligt och enhetligt styre från statens myndigheter och politiker.

Sedan lärarnas arbetstid började räknas i årsarbetstid och förtroendearbetstid 1995 anses arbetsbördan ha ökat, samtidigt som läraryrkets attraktivitet har minskat. Tidigare hade lärare fastställt undervisningsskyldighet, så kallad USK, vilken innebar det avtalade antal lektioner om 40 minuter som lärare skulle genomföra per vecka. De lärare som åtog sig fler undervisningstimmar fick ersättning för det. Förutom undervisning och obligatoriska möten, kunde lärarna förlägga för- och efterarbete när och var de önskade. Parallellt med statligt huvudmannaskap vill vi återinföra USK för att återställa läraryrkets status. Med USK skulle även behöriga lärare kunna välja en större undervisningsvolym och på så vis kompensera för en viss lärarbrist.

Statligt övertagande av dysfunktionella skolor

2. Det finns skolor som inte lever upp till de krav på regler och riktlinjer som förmedlas i skolans styrdokument och det finns skolor – främst i utsatta områden – som inte uppfyller minimikraven när det gäller trygghet och undervisning. Dessa dysfunktionella skolor behöver staten via Skolinspektionen ta över.

Skolinspektionen tog i januari 2019 över ansvaret för att styra upp den negativa situationen på en skola i Stockholmsområdet där problemen var allvarliga med kränkningar mellan elever, bristande studiero och att elever i behov av särskilt stöd inte erhölet detta. Liknande problematik har uppmärksammats i många andra fall, både i media och genom Skolinspektionen. I samtliga fall där bristerna är stora, beror det på att krav och riktlinjer inte följs eller av olika skäl inte kan hanteras. Ytterst ansvarig för den enskilda skolan och dess resultat är skolans rektor. Gott ledarskap är grunden för en god arbetsmiljö och en väl fungerande verksamhet.

Utökad satsning på Skolinspektionen

3. Missförhållanden, och en försämrad arbetsmiljö i skolan med ökad otrygghet, har vuxit under de senare åren och det finns stora behov av ökade insatser. Grunden till problemen ska i första hand åtgärdas genom de övriga förslag som läggs fram av Sverigedemokraterna vilka ger bättre förutsättningar för elever, lärare och övrig skolpersonal.

Skolinspektionen har en viktig roll i att kontrollera att förhållandena är goda och dess insatser behöver öka. Skolinspektionens rutiner gällande kravställning, kontroller, planering och uppföljning av åtgärder och besök – i synnerhet oanmälda besök – behöver utvecklas och öka i omfattning. Flera skolverksamheter behöver kontrolleras oftare än vad som görs idag. Kravställningen i alla led ska förtydligas liksom det lagrum inom vilket Skolinspektionen verkar. Ökade resurser och befogenheter behöver ges till Skolinspektionen.

Värna landsbygdsskolorna

4. Det ska vara möjligt för små skolenheter anknutna till landsbygden att få stöd för att bevara skolverksamhet. För att få ett fungerande samhälle i stort, krävs att det är möjligt att bo och verka även utanför större orter. Det finns forskningsresultat som visar att små skolor gynnar unga elevers utveckling av sociala och emotionella färdigheter. Av den orsaken är det viktigt att låta grundskolan bygga på småskalighet, där det är möjligt. Trenden där mindre skolor läggs ned till förmån för större ska motverkas.

Sverigedemokraterna ser med oro på att så många landsbygdsskolor har sviktande ekonomi och elevunderlag. Familjer tvingas ofta välja mellan att flytta eller sända sina barn flera mil bort till närmaste skola. Tyvärr kan en tillfällig svacka i elevunderlag tvinga en skola att stänga. Det leder till avflyttning av barnfamiljer, varefter sannolikheten att skolan kan öppna igen är låg. Ett särskilt stöd för landsbygdsskolor ska införas. Skolor med tillfälligt lågt elevunderlag ska under maximalt 3 år kunna ansöka om medel för att klara sådana perioder.

Krav för friskoleetablering

5. Sverigedemokraterna uppskattar och vill värna valfriheten i svensk skola. Samhället är dock skyldigt att slå vakt om långsiktigheten och elevers rättssäkerhet i skolsektorn. Varje skola måste kunna garantera att de elever som antas till en utbildning också får fortsätta denna och inte lämnas utan studieplats vid en eventuell konkurs. Vi är negativa till ett vinstförbud, men fristående skolor ska åläggas att ha en ekonomisk buffert som säkerhet för det fall skolan skulle komma på obestånd. Det ska då finnas medel att driva friskolan vidare till dess att kommunen fått möjlighet att organisera ett övertagande av de elever som gått på friskolan. Skolinspektionen ska godkänna denna buffert och tillse att inga vinster tas ut innan bufferten är säkrad.

För att motverka risken att oseriösa ägare startar eller tar över en friskola måste en betydligt hårdare kontroll ske gällande både vandel och handel. Ekonomiska förutsättningar ska genomgå noggrann granskning, liksom brottsregister för dem som startar eller tar över en friskola. Säkerhetspolisen bör rådfrågas vid misstanke om extremism.

Alla kontroller är meningslösa om det enkelt går att anlita en så kallad målvakt, vilket bör omöjliggöras med dessa rigorösa kontroller.

Det har även förekommit att friskolor startats och drivits med lån och bidrag från stater utanför Europa. Risker är mycket stora att sådan finansiering görs av politiska, religiösa eller strategiska skäl. Vi vill begränsa möjligheterna för enskilda personer eller organisationer utanför Norden att finansiera friskolor eller fristående förskolor. Detta gäller både lån, räntefria lån och rena bidrag. Det ska som huvudregel heller inte vara möjligt att sköta finansieringen utanför Norden genom ombud. Undantag ska kunna göras för t.ex. internationella skolor eller redan etablerade och välfungerande skolor samt för skolor utomlands avsedda för svenska elever.

Inlämning av registerutdrag vid anställning

6. Våren 2021 beslöt riksdagen att luckra upp kraven på dokumenterad oförvitlighet vid anställning inom skolväsendet genom att endast kräva en notering om klanderfritt registerutdrag. Beslutet var olyckligt och bör rivas upp. Den mänskliga faktorn öppnar för fusk och personliga bedömningar i en fråga som kan vara av avgörande betydelse för enskilda elevers väl och ve. Elever och föräldrar måste känna sig trygga och det är av stor vikt att det finns en väldokumenterad historik för uppföljning om någon oegentlighet skulle uppstå. Vi anser, i likhet med Skolverket, att begäran om inlämnat registerutdrag är en viktig del av skolans säkerhetsarbete och att barnperspektivet måste väga tyngst i denna fråga. Därför vill vi att krav på inlämnat registerutdrag återinförs och att skollagens bestämmelser om registerkontroll utvidgas till att även omfatta chaufförer som anlitas vid skolskjuts.

Säkerställ det fria skolvalet

7. Det fria skolvalet är hotat. Röster hörs för att allt större vikt ska läggas vid elevers socioekonomiska och etniska bakgrund vid utformning av skolor och klasser. Vi vill påminna om att det är undervisning som är skolans kärnuppdrag och att störst vikt alltid måste läggas vid att elever ska tillhandahålla bästa möjliga undervisning. Det fria skolvalet är tänkt att tjäna elever så att de kan söka sig till skolor med förutsättningar att ge varje elev de bästa chanser till en stimulerande och trygg skolgång. Eftersträvansvärd likvärdighet får aldrig vara att med tvingande åtgärder dela upp och sprida elever jämnt efter olika bakgrundsparametrar. Eftersträvansvärd likvärdighet är att varje elev får tillgång till undervisning av god och hög kvalitet och möts av studiero och trygghet.

Närhetsprincipen

8. Närhetsprincipen ska tillämpas på så sätt att den elev som har minst avstånd mellan hem och skola alltid ska ha företräde till en skolplats i den närmast belägna skolan hos den kommunala huvudmannen.

Inför ett läromedelsråd och fastställ lägstanivå för läromedelskostnad

9. Ett läromedelsråd ska inrättas med syftet att garantera tillgänglighet till högkvalitativa, tryckta, neutrala och faktabaserade läromedel. Det finns idag ett stort utbud av läromedel, vilket är bra. Däremot förekommer en ”spretighet” där kvalitetsnivån, neutraliteten och faktnivån varierar. Lärare är kompetenta och ska självklart även framgent välja de läromedel de vill använda i sin undervisning. Däremot vittnar många lärare om betydande svårigheter att finna tid att själva bedöma vilka läromedel som håller tillräckligt hög kvalitet. Ett läromedelsråd bör inrättas bestående av profession, forskare och skolmyndigheter som granskar och kvalitetsmärker läromedel, och lärarna väljer därefter från detta certifierade urval. På så vis löser vi problemet med förekomsten av läromedel som håller låg kvalitet, vare sig det handlar om att de innehåller faktafel, har en bristande pedagogisk struktur, är politiskt vinklade eller på andra sätt är uppenbart olämpliga och undermåliga.

Förutom inrättande av ett läromedelsråd behöver en lägstanivå för kostnader för läromedel per elev och år fastställas. Den genomsnittliga svenska kommunen lägger i dag 650 kronor per elev och år på läromedel, men var femte skola spenderar mindre än 400 kronor. Jämförelsevis kan nämnas att Norge i genomsnitt satsar 1 050 kronor och Finland 1 450 kronor. För övrigt måste läroböckers betydelse för undervisningen särskilt understrykas och elevers tillgång till dem ska garanteras i skollagen.

Skolans digitalisering

10. Den hastigt ökande digitaliseringen av skolväsendet kräver att system och verktyg skapas så att samtliga skolor får likvärdiga rutiner för hantering och utveckling. En nationell plan för hur den nya digitala informationsteknologin ska nyttjas och effektivisera skolväsendet är därför nödvändig. Administrativa och kommunikativa verktyg ska utvecklas och erbjudas samtliga skolenheter, dels för att sänka kostnaderna för dessa verktyg, dels för att förenkla kommunikationen och säkerheten. Den nationella planen bör beakta OECD:s slutsats från Pisa 2018, som visade att ju mer digitala hjälpmedel elever använder, desto sämre blir de på läsförståelse. Datoranvändningen i skolan ska nyttjas optimalt och inte stjälpa våra elever.

Om skolor väljer att använda sig av digitala läromedel är det viktigt att de godkänns och erbjuds genom ett läromedelsråd på nationell nivå, att skolans resurser inom IT utökas så att skolor kan anställa IT-pedagoger samt att ett system baserat på väl beprövade och fungerande metoder införs. En valideringsgrupp, det vill säga ett digitalt råd, ska ta fram, implementera och utvärdera goda exempel och väl beprövade metoder som använts i flera sammanhang och visat sig fungera väl. Vi vill framhålla att digitalisering inte enbart är av godo ur ett elevperspektiv och att eleverna från tidig ålder måste lära sig läsa och skriva också utan digitala hjälpmedel. Skrivprocessen med penna är pedagogiskt viktig ur flera perspektiv för elever i de lägre årskurserna och ska vara huvudmomentet i skriv- och läsinläringen i lågstadiet.

Central rättning av nationella prov

11. Nationella prov ska rättas centralt för att underlätta lärarnas arbetsbörda och minska deras utsatthet, förhindra glädjebetyg och ge alla elever en likvärdig och rättvis bedömning. Skolverket har fått i uppdrag att föreslå hur central rättning av nationella prov ska genomföras. Förutom central rättning krävs en handlingsplan för att säkerställa funktionaliteten och säkerheten. Målsättningen bör vara att införa ankaruppgifter i de nationella proven som underlag för att följa svenska elevers kunskapsutveckling. Vi anser att möjligheten att införa ankaruppgifter bör utredas.

Förändrade kunskapskrav för praktiska ämnen

12. Elever som är praktiskt och estetiskt lagda har idag små möjligheter att briljera på grund av de teoretiska krav som ställs för erhållande av höga betyg. En elev i årskurs 9 som med egna händer och stor kreativitet exempelvis har snidat en utsökt slidkniv bör rimligen erhålla högsta betyg. Idag ställs följande teoretiska kunskapskrav för att få betyget A: ”Eleven kan ge välutvecklade omdömen om arbetsprocessen med god användning av slöjdspecifika begrepp och visar då på enkla samband mellan form, funktion och kvalitet. Dessutom tolkar eleven slöjdföremåls uttryck och för då välutvecklade resonemang med kopplingar till egna erfarenheter samt trender och traditioner i olika kulturer.” Liknande kunskapskrav ställs inom övriga praktiska ämnen. Teoretiska moment – i den mån de behövs – ska inte utgöra kunskapskrav för bild, slöjd, musik och idrott, utan det är utövandet eller bemästrandet av själva hantverket som ska utgöra betygsgrund.

Stärkt elevhälsa för stävjande av psykisk ohälsa

13. Den psykiska ohälsan är alarmerande bland barn och unga. Enligt den senaste rapporten från Socialstyrelsen (2017) hade den psykiska ohälsan ökat med över 100 procent i åldern 10–17 år på tio år och det var depressioner och olika ångestsyndrom som främst bidrog till ökningen. Suicid står för ungefär en tredjedel av alla dödsfall i åldersgruppen 15–24 år, enligt Folkhälsomyndigheten. Trots kännedom om denna drastiska utveckling, och trots att det inte finns några tecken på förbättrad psykisk hälsa sedan 2017, satsas inte tillräckligt för bättre hälsa hos våra barn och unga. Skolan är en viktig arena för förebyggande insatser. Här finns möjlighet till tidig upptäckt och kompetens i form av skolsköterska, skolläkare, kurator och psykolog som snabbt kan ge stöd. Eleverna är redan förtrogna med elevhälsan och behöver inte stå i kö för påbörjade insatser.

Vi föreslår i likhet med SOU 2021:11 att ett tak sätts för hur många elever elevhälsans personal får ansvara för – en skolläkare 7 000 elever, en skolsköterska 430 elever, en psykolog 1 000 elever och en kurator 400 elever. För att detta ska kunna realiseras behöver mer resurser skjutas till, vilket vi prioriterar och avsätter medel för. All skolpersonal med elevkontakt ska genom utbildningsinsatser ha en grundläggande förståelse för psykisk ohälsa för att kunna koppla in elevhälsan i ett tidigt skede, och elever bör ha terminsvisa möten med skolans kurator. Psykisk ohälsa bland barn och

unga måste tas på största allvar och skolans elevhälsa behöver stärkas för att kunna ge den hjälp som krävs.

Förbud mot värderingsstyrd slöja i grundskolan

14. Hederskultur är ett begrepp för kulturella mönster som begränsar personers frihet och rättigheter med hänvisning till familjens heder. I skolan kan hedersförtryck exempelvis göra sig gällande genom att flickor täcker hjässa, hår och hals med slöja med hänvisning till antingen sin egen eller sin familjs kultur eller religiösa uppfattning. Den värderingsstyrda slöjan är en symbol för motsatsen till jämställdhet och innebär en öppen acceptans för förtryck mot det kvinnliga könet. Det strider mot svenska grundläggande värderingar.

Värderingsstyrd slöja befäster krav på flickors kyskheter och hör inte hemma i den svenska skolan där flickor är elever, inte objekt som behöver skylla sig för andras blickar. I skollagen (2010:800) hänvisas till diskrimineringslagen (2008:567). I diskrimineringslagen stadgas att diskriminering ska motverkas och att lika rättigheter och möjligheter ska främjas oavsett kön. Värderingsstyrd könsbunden slöja med syftet att skylla just flickor och kvinnor står i strid med detta. Skolan ska vara en frizon mot förtryck, och värderingsstyrd slöja hör inte hemma där.

Obligatorisk utbildning om hedersproblematik för skolpersonal

15. Under senare år har hedersproblematiken i Sverige ökat i hög grad, framför allt i utsatta områden. Denna problematik innebär att elever tar med sig värderingar till skolan från hemmiljön som kommer i kraftig konflikt med de värderingar och den praxis som råder i vårt moderna samhälle. Det kan till exempel gälla döttrars och söners val av partner och karriär. I skolan kan hedersförtryck göra sig gällande i trakasserier och förtryck mot flickor verbalt, men även i att flickor täcker huvud och hals med slöja eftersom det är centralt i hederskultur med flickors och kvinnors kyskheter. Detta strider mot grunderna i det svenska samhället där jämställdhet och allas lika värde är centralt.

För att lättare upptäcka och hjälpa skolelever som hamnar i en värderingskonflikt är det nödvändigt att skolpersonalen har en adekvat utbildning på området. Syftet är också att svenska värderingar som jämställdhet, jämlikhet och demokrati ska läras ut som de grundläggande principer som både samhälle och skola anammat sedan lång tid. Utbildning i hedersproblematik ska ges som obligatorisk vidareutbildning för skolpersonal i utsatta områden.

Samverkan mellan skolan, föreningslivet och civilsamhället

16. Den växande otryggheten, försämrade studiemiljön och problematiken med hederskultur medverkar till segregation och behöver flera konkreta åtgärder. En bra motvikt är

samverkan, vilket medverkar till ökad uppbyggnad av kunskap och identitet. Bunkefloprojektet var ett positivt exempel på samverkansprojekt mellan skola, idrottsföreningar och forskning inriktad på hälsa och fysisk aktivitet.

Bunkefloprojektet kan aktualiseras igen. Medverkande i samverkansprojekt kan vara idrottsföreningar, andra föreningar och organisationer. Med både föreningslivets och övriga civilsamhällets delaktighet i skolans verksamhet kan eleverna få stimulans, verklighetsanknytning och en bättre grund för framtida yrkeskarriär.

Skolklasser kan med fördel besöka kommunverksamheter, företag och ideella verksamheter. Idrottsföreningar kan inbjudas till skolan för att delge sina idrotter och elever få möjlighet att prova på olika aktiviteter. Sådant kan läggas både inom undervisningen och som frivillig fritidsverksamhet. Att främja generationsöverskridande möten är en viktig del i skolans utökade samverkan med samhället. I vissa fall kan äldre personer utgöra stödpersonal i skolan, vilket skulle utgöra en värdefull resurs. Både de äldre skolengagerade personerna och eleverna vinner på detta.

Avskaffa Barn- och elevombudet

17. Barn- och elevombudet arbetar för att motverka kränkningar av barn och elever i skola och förskola. Enligt Skolinspektionen ska Barn- och elevombudet objektivt utreda anmälningar om kränkande behandling och besluta i inkomna ärenden, informera om skollagens krav på nolltolerans mot kränkningar i skolan, ge skolorna råd om hur lagen ska användas, samarbeta med andra myndigheter och ombudsmän samt företräda barn eller elever i domstol.

I flera fall har det visat sig att Barn- och elevombudet tagit ställning för en elev som menat sig ha blivit kränkt då lärare eller rektor agerat för att upprätthålla ordningen i enlighet med sitt läraruppdrag. Det har även förekommit att Barn- och elevombudet verkat för utdömmande av skadestånd till elev i fall där Skolinspektionen gjort bedömningen att lärarens agerande följt skollagen. Detta är orimligt eftersom Barn- och elevombudet utgör en del av Skolinspektionen. Skolinspektionen har en viktig roll och ska ges möjlighet att agera enhetligt. Barn- och elevombudet ska avskaffas.

Nationell språkravsmodell för pedagogisk skolpersonal

18. Det är av största vikt att de vuxna som eleverna möter i skolan inte bara förstår språket, utan även kan tala god svenska och förmedla det svenska språket. Språket är dessutom den enskilt viktigaste faktorn för att elever med utländska föräldrar ska få en lyckad integration. En nationell språkravsmodell i svenska ska skapas och certifiering införas för pedagogisk skolpersonal.

Socialstyrelsen behandlar ansökningar om legitimation i språklig behörighet till yrkeslegitimationer inom vissa yrken. På liknande sätt ska en myndighet besluta om språklig behörighet för pedagogisk skolpersonal och certifiering i svenska språket.

Avlastning för lärare

19. Den svenska skolan har i många avseenden blivit mer otrygg de senaste decennierna och våld och hot har blivit vanligare på många skolor, särskilt i utsatta områden. Lärarnas arbetsmiljö har kraftigt försämrats. Samtidigt har deras arbetsbelastning ökat, främst på grund av ökad administration och ett ökat socialt ansvar för eleverna. Fokus på kunskapsuppdraget behöver återupprättas och lärare få bedriva undervisning utan att behöva agera i flera olika roller som exempelvis rastvakt, administratör, it-support, socialt stöd med mera. Elever med behov av särskilt stöd behöver få det stöd som krävs och olika sakområden i skolan behöver fördelas på särskild profession. Lösningen är därför inte alltid att anställa fler lärare utan att avlasta lärare genom anställning av utbildad administrativ personal, särskilt it-stöd, specialpedagoger och kuratorer.

Utvecklingsmöjligheter för lärare

20. Läraryrket behöver bli mer attraktivt. Lärare som vidareutbildar sig, axlar mentorskap för elever och annan pedagogisk personal, ikläder sig samordningsansvar samt förbättrar elevresultaten belönas med löneförhöjning i vår karriärtjänstmodell. Grundkraven för en lärartjänst där man sedan kan gå upp i nivå till en karriärtjänst ska omfatta lärarlegitimation och minst fyra års väl vitsordat undervisningsarbete inom skolan. Karriärtjänstmodellen ska vara dynamisk och kunna utvecklas successivt i flera steg genom olika karriärnivåer.

De nuvarande förstelärartjänsterna infördes 2013 och riktar sig till yrkesskickliga lärare i avsikten att ge dessa lärare högre löner. Ambitionerna med bidraget i utsatta områden har inte infriats. Det behövs en bättre modell där läraren i högre grad själv kan påverka sin karriär genom engagemang, fortbildning och skicklighet. Den enhetliga karriärmodell som Sverigedemokraterna föreslår innebär till skillnad mot förstelärartjänsterna likvärdighet, jämförbara parametrar och att hela lärarkåren och skolsystemet skulle sträva mot samma mål. Det som i hög grad saknas inom skolväsendet är just gemensamma mål på flera fronter. Lärare ska ha möjlighet till regelbunden vidareutbildning för att öka sin kompetens. Vidareutbildningen ska vara kopplad till mentorskap i tjänst, karriärutveckling och löneutveckling. Karriärutveckling ska även ske i samband med utfört mentorskap där läraren stöttar kollegor och genom bevisade förhöjda resultat i elevers skolarbete.

Lärare med karriärtjänst bör ha en central roll i skolans utvecklingsarbete, hålla sig uppdaterade och förmedla aktuellt på skolutvecklingsområdet inom forskning och ämnesdidaktik, ta initiativ till utvärderingar samt bidra till arbetsplatsbaserad kompetensutveckling och kollegial vägledning. Den övervägande delen ska dock utgöras av undervisning och uppgifter kopplade till densamma samt mentorskap. Målsättningen med vårt karriärsystem är att skickliga lärare ska ha goda utvecklingsmöjligheter och vilja fortsätta undervisa. På så vis stärks den kollegiala lärarprofessionen och skolan utvecklas som lärande organisation.

Fortbildningssystem för skolpersonal

21. Vi vill se ett fortbildningssystem som synkroniserar med vårt karriärlärarsystem. Skolverkets Lärportalen kan användas som plattform för detta ändamål där varje anställd loggar in och följer sin egen utveckling. Kurserna ska vara en blandning av digital undervisning och fysiska kurser beroende på lämplighet. Användaren ska tydligt kunna välja den karriärväg som önskas. Det ska också vara möjligt för mentorer att följa sin adept via systemet.

Studieskuldsskrivning för glesbygdslärare

22. Examinerade lärare som tar anställning i områden som av Tillväxtverket definieras som landsbygdskommuner inklusive glesa blandade kommuner ska få 15 procent av sin studieskuld avskriven varje år under den tid de arbetar som lärare i glesbygd. Maxtaket är en total studieskuld på 300 000 kronor. Detta syftar till att åtgärda lärarbristen i glesbygd, bevara och återskapa en levande landsbygd samt i högre grad möjliggöra skolverksamhet i glesbygd.

Slopat karensavdrag för lärare och fritidspedagoger

23. Lärare inom grundskolan och fritidspedagoger löper förhöjd risk att smittas av vanliga infektionssjukdomar på sin arbetsplats jämfört med många andra yrkesgrupper. Att kräva att lärare och fritidspedagoger själva ska betala karensavdraget för en sjukskrivning de högst sannolikt erhållit genom sitt arbete är varken rimligt eller rättvist. Slopat karensavdrag möjliggör i större utsträckning att stanna hemma och bli frisk. När personal är sjukskriven vid sjukdom förhindras ökad smittspridning mellan personal och elever. Det är en rättvis reform som bidrar till att höja läraryrkets attraktionskraft.

Anmälningsplikt vid konfessionell inriktning

24. I samband med ansökan till Skolinspektionen om etablering eller utökning av en fristående skola kan huvudmannen uppge om denne avser att driva verksamheten med en konfessionell inriktning eller ej. Uppgiften är i dagsläget således frivillig för huvudmannen att uppge och besvara. Utbildningen och undervisningen i skolor ska enligt lag vara icke-konfessionell. Det innebär att det inte får finnas religiösa inslag. Undantag gäller för skolor med konfessionell inriktning. I dessa får det förekomma konfessionella inslag i utbildningen men inte i undervisningen.

Skolinspektionen uppger att mörkertal finns och att betydligt fler verksamheter än de som har anmält bedriver konfessionell inriktning, något som uppdagats i samband med myndighetens inspektioner. Konfessionell inriktning förekommer alltså idag i okänd omfattning eftersom huvudmän aktivt valt att inte informera Skolinspektionen om detta i sin ansökan.

Genom att införa anmälningsplikt avseende verksamhetens konfessionella inriktning underlättas Skolinspektionens verksamhet avsevärt eftersom såväl inplanerade som

oanmälda verksamhetsbesök och inspektioner kan anpassas, planeras och genomföras på ett bättre sätt. Anmälningsplikt ska införas vid konfessionell inriktning för fristående skolor.

Förutsättningar vid konfessionell inriktning

25. Enligt skollagen ska all undervisning ske icke-konfessionellt. Däremot får övrig tid präglas av vissa religiösa inslag där deltagandet ska vara frivilligt. För att frivillighet ska kunna uppnås i realiteten ska undervisningen vara sammanhållen och konfessionella inslag förläggas innan eller efter skoldagen. Det står mycket tydligt i skolans styrdokument att alla skolor ska präglas av demokratiska och jämställda värderingar. De religiösa friskolor som varit etablerade sedan lång tid i Sverige och som fungerar väl ska kvarstå. Däremot behöver det införas ett stopp för nyetablering av religiösa friskolor till dess att Skolinspektionen har fått rutin på konsekventa och skärpta kontroller av skolor med konfessionell inriktning. Allvarliga missförhållanden har uppmärksammats på ett flertal av dessa skolor och tillsynen behöver skärpas betydligt. Tillsynen ska av resursmässiga skäl prioriteras mot de skolor där problemen kan antas vara störst och som regel ske genom oanmälda besök.

Godkännande och tillsyn av fritidshem med konfessionell inriktning

26. Skolinspektionen ansvarar idag för godkännande och tillsyn av skolor med konfessionell inriktning, medan kommuner idag axlar samma ansvar för förskolor och fritidshem med konfessionell inriktning. I år har ett antal förskolor fått stänga eftersom Säkerhetspolisen hittat kopplingar till våldsbejakande extremism. Vi befarar att det endast är en tidsfråga innan Säkerhetspolisen hittar motsvarande kopplingar till fritidshemsverksamhet. Lokalt ansvar för godkännande och tillsyn av förskolor och fritidshem med konfessionell inriktning må ha tjänat alla parter väl tidigare, men eftersom dessa miljöer numera drar till sig extremister som vill generera pengar, isolera barn från majoritetssamhället och fostra dem i salafistisk anda behöver ansvaret flyttas centralt. Sverigedemokraterna anser att det är orimligt och rättsosäkert att ansvaret för godkännande och tillsyn av fritidshem med konfessionell inriktning åligger kommunala tjänstemän och politiker och vill att detta ansvar omedelbart flyttas till Skolinspektionen.

Utökad roll för fritidspedagoger

27. Fritidshemmen spelar en stor roll för elevernas sociala utveckling och introduktion till värdefulla fritidsaktiviteter. Dessutom är fritidshemmen ofta viktiga för barn som har det svårt på olika sätt. Vi tror att rollen som lärare med inriktning mot fritidshem går att utveckla och att dessa lärare genom att ges större befogenheter kan erbjuda betydligt mer hjälp för elever att nå läroplanens mål. Utbildningen för lärare med inriktning mot fritidshem bör innehålla moment där man förvärvar kunskaper i att arbeta i jourklasser där barn med tillfälliga svårigheter vistas temporärt. Utbildningen bör omfatta en

speciell ledarskapskurs samt moment med extraundervisning för barn som tillfälligt hamnat efter. Barn i behov av specialpedagog ska självklart få hjälp av en sådan. I de fall lärare med inriktning mot fritidshem har utbildning i antimobbningsarbete faller det sig naturligt att dessa också har huvudansvaret för antimobbningsarbetet på skolan.

Ökad personaltäthet på fritidshemmen

28. Situationen på fritidshemmen behöver förbättras. Läsåret 2020/21 var 480 000 elever inskrivna i fritidshem. Skolinspektionen har konstaterat att lugn och ro har blivit en bristvara på många fritidshem. I den situation som svensk skola nu befinner sig i vill vi att fritidshemmen utökar sitt ansvar för eleverna, vilket dock är en omöjlig uppgift om inte resurserna utökas. Ett tak på maximalt 20 barn per heltidsarbetande personal på fritidshemmen behövs. Målsättningen är att successivt minska antalet barn än mer i takt med att fritidshemspersonalen ges fler undervisningskompensatoriska uppgifter. Detta kan handla om stöd till elever som av någon orsak halkar efter i skolarbetet, läxhjälp eller arbete i jourklasser.

Möjlighet till läxhjälp inom fritidshemsverksamhet

29. En av tankarna bakom fritidsverksamheten är att den ska fungera som komplement till hemmet och vårdnadshavarna. Fritidsverksamheten lämpar sig väl för läxhjälp inom ramen för detta. Självklart kommer fritidsverksamheten att behöva personalförstärkningar efter denna reform, men det blir ändå mer resurssmart än att anställa extra lärare för att skolan ska erbjuda läxhjälp.

Patrick Reslow (SD)

Robert Stenkvist (SD)

Michael Rubbestad (SD)

Jörgen Grubb (SD)

Richard Jomshof (SD)

Lars Andersson (SD)

Per Söderlund (SD)

Clara Aranda (SD)